

ФАРМЕРСЬКА РАДА ПОЧИНАЄ СВОЮ РОБОТУ

ГУВЕР КАЖЕ ПІ ОПИРАТИСЯ НА КООПЕРАТИВИ.

ВАШИНГТОН, 16. липня. — Фармерська Рада, створена президентом Гувером для допомоги фермерству, почала нині свою роботу, відбавляючи своє перше засідання. На цьому засіданні завісав президент Гувер, та відчитав Раді свій доповідь, у якому радить Раді спиратися в своїй діяльності на існуючі фармерські кооперативи. Він радить Раді не сподіватися одступити шобеньбудь за два тижні; робота, для якої вона покликана, може дати плоди тільки по довільній стороні.

У склад Раді входять представники різних різнорічних спеціальностей, як: управи, тютову, управи бавовни, годівля худоби, молочарства. Головою Раді є Лер, що покинув свій 100,000-долларовий діаб у Гарвестер Інтершенеа.

КРАВЕЦЬКИЙ СТРАХ КИНІТЬСЯ

РОБІТНИКИ МАЮТЬ ПАРАДУВАТИ НА ЗАКІНЧЕННІ БОРОТБЫ.

НЬО ЙОРК, 16. липня. — Приймаючи усяляку умову, заключеної між представниками кравецької юні та представниками підприємців, страйковий кравець вертають нині до роботи. На закінчення страйку відбудуться робітничі демонстрації похід у напрямку міста. Сподіється, що в поході возьме участь до 10,000 робітників.

Офіційна підписання умови відбувається ще, урочисто, бо в ратуші, в присутності мейора міста, вісцубератора стейту та представників чотирьох товариств підприємців.

ФИЛИПІНЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ТАРИФІВ.

ДОМАГАЮТЬСЯ РІВНОЧАСНО ПОВНОЇ САМОСТІЙНОСТІ. ВАШИНГТОН, 16. липня. — Перед сенатом комітетом для фінансових справ, що розглядає першу справу тарифів, станув як свідок Мануел Роксас, представник філіппінської палати послів, та домагався від конгресу скасування мит на товари, вислані з Філіппінських островів.

Рівночасно свідок заявив за призначенням Філіппінам повної самостійності від Зауєчних Дерев.

УРЯД ПАЛІТЬ КОРАБЛІ, ЗАБУДОВАНІ В ЧАС ВІЙНИ.

ВАШИНГТОН, 16. липня. — З огляду на те, що ніхто не зголосився закупити 200 деревляних кораблів, забудованих урядом підчас війни, а удержання їх коштує поважну суму гроша, уряд постановив їх спалити.

Спалення має відбуватися на ріці Потомаці під Вашингтоном та має розтягнутися через 12 місяців. Досі спалено вже 115 кораблів. Пересічний коштовт будови такого корабля виносив коло мільйона долларів.

УРЯД ЗАПОВІДУЄ НОВЕ УПОВАЖНЕННЯ ДЛЯ ВИРОБУ ГОРІВКИ. ПОТРІБНО БУДЕ ПІВТОРА МІЛІОНА ГАЛОНІВ ГОРІВКИ ДЛЯ МЕДИЧНИХ ЦІЛЕЙ.

ВАШИНГТОН, 16. липня. — З огляду на те, що лікарі горівки, потрібної для медичних цілей, вичерпуються, департамент скарбу має незадовго надати уповажнення для виробу нового запалу.

Треба буде виробити півтора мільйона галонів медичної горівки.

ЗАХОДЯТЬСЯ КОЛО ОБЧИСЛЕННЯ БЕЗРОБІТНИХ.

ВАШИНГТОН, 16. липня. — Федеральні урядники відбуду нині конференцію в справі обчислювання безробітних у Зауєчних Державах.

Конференцію відкрив секретар торгівлі Лемонт, вказуючи на потребу дати статистику та на роботу уряду в тому напрямку до цього часу. Він рівночасно підняв недостатність першої системи та завізав учасників конференції найти кращі способи.

НЕЩАСНІ ВИПАДКИ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ.

МИЛВОКІ, Висконсин, 16. липня. — У стейті Висконсин случився вчора дві залізничні катастрофи.

Поїзд залізничної Шварцбертс Рейхард 4-5, їдучи з Марішфільда, вилетів зі шийного станції Принстон, здер який 300 стів тору та звалився з настилу. Машиніст і один кондуктор вилетіли з вагону з такими пошкодженнями, що лікарі як аларми ухвалили відкрити їх при життю. У нещасного пів години після цього випадку комо станів Томп, на другій секції залізничної Шкаго, Ст. Поля сні Пасифік наїхав поїзд зі залізничним причалом на автотролей, як і вивернувся. Поїзд поїздом загинув підкор і один «брейкмен».

БУДУТЬ ПРОГНАНІ ДИПЛОМАТИ ЗА ПОСПІШНУ ІЗДУ.

ВАШИНГТОН, 16. липня. — Шоби покласти край значеві чужокраєцьких дипломатів їздити, не оглядаючися на американські обмеження шкостри, сенатор Карвер з Аркансо заповів, що він вніс в конгрес проєкт закону, на основі якого дипломат, що дозволяє собі на шкору їзду проти американського закону, має бути відосланий назад до рідного краю.

ВЛИВ ПОСТУ НА ДІЛАННЄ ОТРУІ.

КОВЕД СПІРИНГ ГАРБОР, Лонг Айленд, 16. липня. — У Біологічній Лабораторії Лонг Айленда виводили д-р Савант, що стійть на чолі отруйного відділу сні лабораторії, відчит про вплив посту на ділання отруї.

Він заставляв морських свинок постити, а відтак давав їм різнорічний отруй та приглядаясь, як вони діють. Каже він на основі цих досвідів, що деякі наркотики, як атропіна і жіночка, не мають такої сили на звіра, що випливає. Вплив отруї дає на впливний організм далеко сильніше. Лише деякі мають такий сильний вплив.

ХЛОПЦЬ ЗАГИНУВ ВІД КОПНЕННЯ КОНЯ.

У шкільці Роберта Пекера в Ричмонді, Н. Я., умер 14-річний 13-літній Норман Зімер, місцевий сільський хлопчик, наслідком внутрішніх ушкоджень тіла, які він одержав, як змученої п'ятиці його коня, нув кін.

БОРОТБЫ З БАНДИТАМИ.

Шістьох бандитів зі шкільці Кокоса звели в мочарах коло Констанції (Румунія) завоют боротьбу з румунськими жандармами. У першій бітві бандити вбили одного жандарма, вбили в неволі другого та ранили третього. Бандити вживали криків і рудих гранат. Коли жандарми приїшли скріплити, бандити втекли, забравши зі собою свої виласи змучені.

ЗА ЩО КАРАЮТЬ.

Окружний суд в Тернопілі засудив Ольгу Богачеву на 50 золотих кари за те, що мала відіграти шкільну діалог від участі в державному святі в листопад минулого року.

КУЛЬТУРНІ ВЗАЄМИНІ УСРР З ЗАКОРДОНОМ.

При всеукраїнському товаристві культурязву з закордоном утворено пресбюро. Воно постаначе закордонній пресі інформаційні матеріали, дописи, наукові статті, тощо. Головні завдання бюро — правдиво інформувати чужоземне суспільство про радянське будівництво, культурне життя УСРР в усіх його галузях. Пресбюро складається з 7 секцій. До його складу ввійшли наукові ділячі, працівники преси, викладачі ВШІП, письменники, мистецькі ділячі та інші.

Пресбюро звернулося до всіх наукових дослідницьких закладів УСРР з проханням надіслати відомості про свою наукову роботу. Пресбюро культурязву вже зв'язалося з берлінськими, паризькими, празькими, львівськими та Зауєчними Держави періодичними виданнями. Ці газети і журнали згодилися періодично відшукати інформації статті з державного й культурного життя УСРР.

ЖІНОЧА КООПЕРАТИВА «УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МІСТЕЦТВО» ЛЬВОВІ.

В галицьких часописах появилося, огляд діяльності кооперативи за рік 1928. — З кінця виходить, що спілка в тому році значно поступилася вперед, — «такі сам оборот зростає в трое. Кооператива ще дає відділи: видавничий («Нова Хата») і промислово-торгівельний, займаючися виробом і збутом годівної апаратури, «Нова Хата» приєднує собі чимраз ширший круг об'єктів, а разом з тим видавничий по розбудовується чимраз краще щодо якості й обсягу листівки. Хоч спілка розпоряджається лише малими фондами (всього около 2000 п. л.), то влітку вже навизав торговельні зносини з Америкою, де українські видавничі листи великий попит. Останні загради збори ринку розвинули агітацію за придбання більшого числа членів, власне в цілях придбання більших основних фондів до успішного використання тих можливостей, які перед спільною отримували.

УКРАЇНЕЦЬ В КАНАДІ ВІЗНАНИЙ ЧЛЕНОМ КАНАДІЙСЬКОГО КОПАЛЬНИКОГО ІНСТИТУТУ.

Канада має багато копалин золота, срібла, нікелю, міді, цинку, вугля, нафти і ин. Недавно відкриті пошукувальні мінеральні склади землі, ніві копалинні простори в північній Манітобі. На розбудову цих копалинних теренів видано і постійно надається великої міліони на дороги, завізничі, версії, а даліш відкрити. Богато розумних і підприємливих людей з ріжних частей світа, а переважно видавничих Американців, бере участь в використанні і розбудові цих нововідкритих мінеральних земель, бо розуміють, мають певність доброго зиску.

За діяльність в розбудові канадських копалин Канадський Інститут для Канадців і Металургів признав членом України, п. В. Семіа. Ця інституція турбує людей, які є інженерами, або копалинними фахівцями, і має на цілі скріплити розвій канадських копалин. Кош з марті 1929 р. в Роял Александер Готелю був зібрано той інститут, на котрім були присутні найвизначніші геологічні і гірничі експерти цієї Канади і державні міністри, п. В. Семіа був запрошений також. Копаляничий інститут Америки репрезентував на згаданих зібранні Сер Скар Торнер, директор інституту в Вашингтоні.

Канада хоч могодо країна, однак робить значний поступ і цих, котрі приносять до використання мінеральних богатств цього краю, чекає велика будучність.

НАЙСТАРША ВИБОРНИЦЯ.

В Тоттенгеі комо Лондону живе старушка, яка має вже 103 роки і яка виявилася до уроч, шоби відіграти свій годин. Сервант помічї пропонував їй свою поміч, але вона відкинула її під мотивом, що є не вистави сама виконати вибори. Старушка називалася Габіє Гудей і головувала те, перший раз «Ти, молодче, стаєш тиз з боку», сказала вона до держави, який хотів заповнити її до кабіни голозування. «Я знаю свою, як їрба відіграти годин; я не є дурнашка лавирувати, як-ті, що приходить до голозування. Я знаю сава, де треба поставити знак. Аби ти не думав собі, що не маю повноти про політику. Я виховала 12 великих дітей і працювала ціле своє життя. Я люблю час від часу потягувати собі трохи горівки, але притім пошуваю себе здоров'я і не потрібую нічого домова. З розсудливим жінок робимо нову пробу. Не думала я, що доживу ще цього моменту».

РОЗПРИВА ЗА ШПІОНАЖУ В ТЕРМІНІШІ.

Перед окружним судом у Перреншілі йшла 12-чверть розправа проти Фр. Грігоровича, обвинуваченого в шпійнажі на користь суспільної держави. Грігорович вернув з ЧСР у 1928 р., куди вийшов після у українськопольської війни в 1918 р. Він навизав взаємини з радянським Голдіним. У грудні 1928 р. Грігорович арештували і згоді — як мав акте обвинувачення — вийшли призови: шпійнаж, підкуп, матеріал Грігоровича засудили на 4 роки тюрми.

ПІЛЬНО ОБЕРІГАТИ ПАМ'ЯТКИ СТАРОВНИН.

Всеукраїнський комітет охорони пам'яток культури складає список найважливіших пам'яток культури місцевого значення, що потребують охорони та поновлення засобами місцевих орнало. Серед цих пам'яток є чимало таких, що безперечно заслугоють на увагу масових екскурсій. Цілі пам'ятки старовини розкидані на всій території УСРР.

З найвизначніших пам'яток слід відзначити на Одещині Устатський рини, Вороніський паладу, будинок Пушкіна, пам'ятник Рішле, турецьку фортецю Хаджі-бей.

На Придніпров'ї на найбільшій увагу заслугоють — могола Гребини, палада декабристів Волонських, фавілей Скоропадського, на Криворізькій нагірній отам Івана Сірка, на Шевченківській — стародавній так звана «Святославова баня», палада графів Полютовських, будинок декабриста Шерува, у Київі церква Анатолія Первозваного, що її забудував славнозвісний Растрепін. Золоті Ворота — єдина пам'ятка XI-го століття й т. ин.

Українка вимагає, шоби всі окремими негачі вказівки заходів до охорони та поновлення всіх пам'яток на їхній території.

НАПАД ЖИВІВ НА РЕКРУТИВ.

Ратком 10/VI приїхали до Залізничної новобранці із сім Коладриці. Співачі та Костянік в числі 30 чоловіка. Один з них, купуючи в жителів бутулу, посперився з нею і змучив кобей дрібниці, на що найбільш їдучи і почав бити хворця в лице. На чин побитого збіглися гурьмою жиди з каміннями, котами і носками і різко різали різні з зтоту та з вереском «б'ють, ругають!» кинулися бити зовсім спокійних рекрутів. Загнаний рекрут боронився з розсудком зброєю, одначе переміг розсудливий жидівський толпу, чисельно значно більшою, не могли не вийти втекти. Уночі побіди розпознали «відпачки», жиди жиди смертельно одлого новіс невинного півтора з Костяніком, який спокійно сів на возі (дістав колом в голову), одному розморозі живіт, що не кількох тяжко поранили. Також ранилих відіслали до місцевого шпиталю, де вони борються зі смертю. З жидів не потерпів ніхто. Арештовано 18, виключно жидів. між ними Пренсера, гуртничка збіжжя і яєць (який, починаючи свій інтерес зі скупу яєць кошмиками по селі, добровільно до експортеру). Жидівська і польська преса представляє що нові теплішнію як українську провокацію, яка згоріла була уланською. Последні відомості: один з тяжко ранилих помер у шпиталю, а один з пробітого головою збожеволів. — Отже такий фактичний стан. Тимчасові жидівський жарпачів кореспондент віденської газети «Нас Фрає Прессе» повідомив в дні 14. червня для Згратиш про ці події провокаційну інформацію, а саме написав: «В залізничній новобранці (сост. 7) Зауєчними жидівська група українських студентів підпала і вбивати жидівський і інші селі. Приїждо до кривої сучаски з пострілом, в який убито одного українця, 10 поранено, а 16 уязнено».

В МОСКВІ ВІДБУВАЮТЬСЯ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ КИТАЮ

ДЕМОНСТРАЦІЇ БЕРУТЬ УЧАСТЬ ВІЙСЬКОВІ. ПРОЗІТЬ КИТАЄВИ ВІЙНОЮ. БОЛЬШЕВИКИ ВИКОРИСТОВУЮТЬ МОМЕНТ ДЛЯ СВОЇХ ВІНТРИШНІХ СПРАВ.

МОСКВА (СРСР), 16. липня. — Як протест проти захоплення Китаєм Східно-Китайської залізничної в Москві відбуваються масові демонстрації народу та військових. Всі промови грозять Китаєві війною, заявляючи, що радянські громадяне зможуть оборонити свою соціалістичну державу.

Тепер же ніхто не може сказати, як далі будуть розвиватися події. Можна думати, що трохденний термін, який Москва дала у своєму ультиматі Китаєві, буде продовжений, бо багато часу забрав переклад його на китайську мову та переклада до китайського уряду.

Радянський уряд, як значино, використовує патріотичне піднесення серед мас, викликане загрозою зовнішньої війни, і старается поліпшити своє внутрішнє становище. Впершу чергу большевики збільшують внутрішню індустріальну пошук з 500 мільйонів рублів до одного мільярда, а також стараються збільшити час праці на різних фабриках та піднести продуктивність фабричного робітництва.

АНГЛІЯ А РАДЯНСЬКА РОСІЯ.

УРЯД МЕК ДОНАДА ПРОСИТЬ БОЛЬШЕВИКІВ ПРИСЛАТИ СВОГО УПОВНОВАЖЕННЯ ДО ПЕРЕГОВОРІВ. КИТАЙСЬКА АРМІЯ СИЛЬНІША ВІД РОСІЙСЬКОЇ.

ЛОНДОН (Англія), 16. липня. — Міністер справ закордонних Гендерсон, відповідаючи на запит у палаті послів, заявив, що англійське правительство звернулося через норвежське до радянського уряду, шоби Москва прислала уповноваженого для переговорів у справі відновлення дипломатичних зносин. Відповів на це не одержано. Думують, що большевики можуть поставити питання: або негачне поновлення дипломатичного зв'язку, або нема що про це говорити.

Хоч большевицький ультимат Китаєві може причинитися до війни на Далекому Сході, то в Англії мало вірять у можливість війни. Тут уважають китайську армію більше безодатною, ніж «червона армія». Крім того Китай має рідкішій комунікаційні шляхи, ніж Росія через Сибір.

АМЕРИКАНЦІ ІДУТЬ НА РАДЯНСЬКУ.

БУДУТЬ ІЗДІТИ ПО РОСІЇ В СПЕЦІАЛЬНИЙ ПОТІЗ. БОЛЬШЕВИКИ НАКАЗАЛИ ІМ «ПРОТЕСТАРИЗУВАТИСЯ».

БЕРЛІН (Німеччина), 16. липня. — Звідси вийшли 99 американо-американських промисловців, політиків і журналістів. Вони мають намір обїздити значні російські торговельно-промислові райони, шоби ознайомитися з економічним становищем у Росії. Вони будуть їздити в спеціальних потїзах в складі шести вагонів і двох вагонів їдальні.

Большевицький заявив Американцям, шоби їх жинки не брали зі собою багато шовковця, або дорогого й розкошного убрання. Так само мужичини не повинні носити своїх англійських, французьких, єврейських і єврейських одягів, бо це, мовляв, не личить у пролетарській державі.

РОБІТНИЦЬКА СТАНОВИЩЕ ПРАШЄ.

БАВОВНЯНИ ФАБРИКИ ЗАПРОУЖУЮТЬ ВИПЛАЧЕННЯМ ПІВ МІЛІОНА РОБІТНИЦЬ.

ЛОНДОН (Англія), 16. липня. — Міністер праці почав переговори з фабрикантами манчестерського району в справі наміченого ними звільнення з бавовняних фабрик 500,000 робітниць. Фабриканти кажуть, що вони не можуть платити такої високої платні робітницям, яка є тепер.

Робітниця заявляють, що кожна спроба зменшити заробітну платню викличе напруження відносин. Федерация лавічних бавовняних фабрик вже переголодувала зменшення платні робітницям на 12%, яке має прийти після 29 липня.

ПО ВСІМ.

ІЗДІКОВСЬКОГО ПОХОДНО НА ОСТРОВІ ГРАЦІОЗА.

КУБАЯ В ШПИТАЛІ У ГОРТІ.

ГОРТА (Азорські острови), 16. липня. — Очевидні катастрофи польського літака «Маршал Писудський» кажуть, що Іздіковський був убитий вдару при зударенні літака об землю. Кубаю сляго увару підлінуло кільканасть стій догори. Він сляго поранений, але терпить сильно на загальне поранення.

Польський військовий корабель «Іскра» приїзв до липнялі у Горті Кубаю. Залоза «Іскри» брала участь у похороні на острові Граціоза летуна Іздіковського.

МОСКВА ОСЯГНУВ ЗЛОДІСЬКИЙ РЕКОРД.

БРОСІЛЬ (Бельгія), 16. липня. — Співізнаю заповід, що обірвав белгійського короля, коли він купався в Марієншпрі. Поліція арештувала злодій в той час, як він хотів продати в юврейній селіт королівський годинник.

На допиті виявилось, що злодій є Москва на призначені їдні. Він висловив жаль, що не знав, що обирає король.

«ЕВРОПА» ЗНОВУ ТРОХИ НЕ ЗАГІНУЛА.

ГАМБУРГ (Німеччина), 16. липня. — Коли спускали на воду пароплав «Европу» що знову відновлений після пожежі, поучився сильний вітер біля могола. Але корабель уже був на воді і з того вітер його не ушкодив. Тепер перебудовується селітство шоби вняти причину цього вітерю.

Другий такий самий корабель, «Бремен», сьогодні входить перший раз до Америки. Тепер стає на пароплав третій десертний німецький корабель «Жуковський», на якому будуть змінені всі машини, шоби збільшити його шкорт.

„СВОВОДА“ (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Liberty newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.	ПОДПИСКА:
One year \$7.00	Полгодовий член \$7.00
Six months \$3.75	На шість місяців \$3.75
Three months \$2.00	На три місяці \$2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Діаспорі та в Європі:
One year \$10.00	На рік \$10.00
Six months \$5.00	На шість місяців \$5.00
Three months \$2.75	На три місяці \$2.75

36 оголошень редакції не відірає.

3 Каміла наклеїти на листи грошей не в. Foreign Money Order.

За кожною мішкою адресу платити 10 центів.

Telephone „Свобода“: 498 Montgomery, Tel. Y. H. Cowan: 1838 Montgomery

Adm: „СВОВОДА“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩОБИ СПРАВА НЕ ПРИЗАБУЛАСЯ

Уже півтора десятка літ доходить, як у Каліфорнії за-
протрено в торгів юніонного провідника Тома Муні. Засу-
дено й замкнено його за те, що він мав кинути бомбу на
самфранциску демонстрацію за воєнним приготуванням та
вбити сиром способом кілька осіб.

Від самого початку справи не переривався протести
проти цього засуду як проти найогидливішого приміру
жорстокої несправедливості. Розправа відбулася серед такої під-
порушної обстановки, що вона замість переконати про вину,
переконала про невинність підсудного. До того виринули шо-
ради нові факти, які ставили розправу в шораз гірше світ-
ло. Свідкам, на основі котрих зиснань засуджено обжаловано-
го, доказано хривоприпису. Мимо свого Тома Муні держали
даві; при помочі свого нового безправства старалися за-
стерти перше, при помочі котрого його заперто.

Стали відтак піддавати засудженому, щоби він попро-
сив о помилування. Запевняли, що як він тільки на це зго-
диться, то його пустять на волю. Та Тома Муні тепер пока-
зав незлобою волю. Він зазнав: „Помилування не дароване
кари, а дароване карі є для винуватих!“ Він невинний, і
тому для нього не помилування, а відшкодування вироку. Коли
йде о помилування, то помилування мають просити ті, що
видали несправедливий вирок.

Сей незлобий дух юніонного провідника знедав йому
більше прихильників, як весь процес і вся кара. Тепер уже
почалася серія публічна акція за його звільнення з тюрми.
Наперед сенатори Най і Гейлер виступили перед сенатом
у Вашингтоні з ревеляціями гангбної кампанії, що довела
до засуду Тома Муні. За визволення з тюрми Тома Муні
повели акцію газети Скріпса-Говарда, яких є в Америці до-
цільно-шість. На Органісмію університетів виступили члени
факультету права з домаганням, щоби справу Тома Муні ро-
зглядали та признали його невинним. Нарешті каліфорнійські
губернатор С. Нін обіщав, що він на какашках проступлює
шлях справу та розгляне питання, чи Тома Муні належить
звільнення з тюрми.

Нарешті настір уже час, що віддай найзавзятіший вороги
юніонного руху не вагаються піддати руху проти юніонного
провідника, котрий за свою вірну службу робітничству пося-
вля у тюрмі.

В. Кедровський.

1919 РІН

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1919 р.

Старі Стріпці, батичи као-
бесідля центральній влади,
всіма силами старалися спри-
яти їм. Вони прагнули до
стосунку військовій диктату-
рі підлі С. Петлюрою, але
те категорично відмовились,
не знапомішивши в собі дати
силі воли, щоби так тяжко
завданням стати на свої плечі.
Іже приїздили Київні війсь-
ковці, що в Директорії було
лише два члени, які уявляли
себе собою певну плавильність.
Це був Винниченко та Петлю-
ра. Інші були при Директорії
лише для декорації, а користі
з них було стільки, як з козла
молока.

Тому військові, а
не менш члени Союзу Стріпці,
всіма силами уважали по-
трібним звільнити центральну
владу від „банди банду“ в
під-
Винниченко, і за своїм ви-
бухливості і нерешитості та
власних інтересів ключових
членів націоналізму, не пада-
ючи зовсім на диктатора, що
пів був „бандою“ диктатора
та створивши своєю „бандою“
і „бандою“ диктатора, який
то й військові його зовсім не
знало й не любило. Тому при-
родно самі обставини вису-
вали С. Петлюру на чолі в
протів української державно-
національної боротьби, але він
на того відкинувся, можлив-
но підкупивши свою свідомість
і дулю, що Винниченко під-
а

Особливо заспокоїв всіх
військових промова Голови
Директорії Винниченка, яку
він виголосив на з'їзді Союзу
Трудового Конгресу 28 січня.
Ми всі мали певні підстави
думати, що Винниченко під-
а

ПЕРСПЕКТИВА УКРАЇНСЬКОГО ПАСИЧНИЦТВА
В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Україна здавна славилася
як моголом медом, паливча
країна, Українська родоно-
вча, найбагатша, прекрасна до
річниць, а втім до тоїдаї
худоби, а українська рослин-
ність, богата в квітці, повні
нектару, давала перевагу під-
ставу пасичництву.

Підсилюючи усе пасич-
ництво в Європі найперше ро-
звивався над Чорним морем.
Важко в арарні української дер-
жавності становити мід і вис-
поважну галузь української
торгівлі, а даліше предмет
міжнародних умов кийських
книзів з Греками. З тієї прич-
ни одні з перших місць в пер-
шій українській книжці заво-
ди за часів Ярослав Мудрого
посвящені охороні пасичництва.
А коли, тепер час україн-
ських земель підпадає під
Польщу, їх мелодичність є де-
цидуваною для цілості пасич-
ництва під Польщею; бо най-
відважнішими околицями над
палесаня іночі є західні краї
Арханією до Лівки, а тепер
ві оселилися. Даліше ведуть
ві осадили організації на пе-
редмісті Львова званім „Яло-
в“ майстерню пасичничого
заводу і штучної вошниця, а
також досвідчу пасіку в ріж-
ного роду уліях, а головні в
українських і американських.
Ведеться там також плантати
медолюбних рослин. Вкінці
Польща ведуть ці організації
у Львові продаж пасичничого
заводу, штучної вошниця і
меду.

Крім цього „Сльський Гос-
подар“ удержує одного па-
сичничого інструктора, який
обіздить край і учить поступо-
влю пасичництва.

Потверджує се в цілості
польська статистика з р. 1921.
Статистика ся починає в ціл-
ності 730.000 уліях. З не-
го припадає на західно-укра-
їнських земель 300.000 уліях.
З тих 300.000 припадає 200.000
на римоку Улі, а 100.000 на
звичайні.

Персично дають неримові
улі 5 кілограмів меду, а римо-
ку 5—12 кг. меду, а в
Галичині місцями 18 кг., а в
поодинокіх стріхах на Волині
та Тернопільщині по 25 кг.

Супроти повисшого стану
України в Галичині й Волині,
звичайно доріг до матеріаль-
ного підняття наших хлі-
боробств, звернули нашу ува-
гу на пасичництво. В тій ці-
лі оснував у Львові в р. 1926
кг. Арханією на Київщині ко-
оперативу „Ріп“ і пасични-
чосістю „Українське Пасич-
ництво“. Зосібна оснано в
маю 1928 року у Львові при
„Сльський Господар“ пасич-
ни секцію.

Головним завданням коопе-
ративи „Ріп“ є виріб і торгів-

CHILDREN OF THE MEMBERS
OF THE UKRAINIAN NATIONAL
ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE
YOU IN THE JUVENILE DEPT.
MENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL
ASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL
BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO
YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE
UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE.

большевиками на якийсьбудь
компроміс, а це швидко від-
билося на нашій національно-
державній ідеї та боротьбі за
державність. Але Винниченко
в своїй промові поставив
крапки над „і“ нездовоною
завдав, що з большевиками
ми маємо боротися, як з мос-
ковськими імперіалістами.

Між інших він говорив:
„Коли справа підготовки
постанови перетворилася бідш
окректно, коли організації
розбурхували, різні пліни, як
військового-характеру, так
і політично-тактичного, а цей
момент представники совітсь-
кої Росії Мануйльський і Ра-
ковський, замушши про сері-
стичні гетьманського режі-
му, заохотили вступити в пер-
говори з представниками на-
ших партій. Мажон не ухви-
ло, що всяка сила в боротьбі
гетьманом є корисною, украї-
нські партії від тих перегово-
рів не одмовились. Тоді, зій-
шовшись, стали обговорювати
умови, на яких могла б бути
поміч як з боку большевистич-
них, так і закордонної со-
вітської Росії. Ставилися кон-
кретні умови: признавши сам-
остійності Української Народно-
ї Республіки з боку совітської
Росії, на Україні мають бути
демократичні лад, не совіт-
ська Україна; провади легаль-
но існування партії комуні-
стичної, але без закладів до захо-
плення влади; так само повинні
бути всім одержання перемо-
ги між совітською Росією і У-
країнською Народною Респуб-
лікою тодішнього. Нарешті
розуміли, що коли Дирек-
торія оповістила перших землі

„Але, щоби такі поміч
якусь більшу, то вони відмо-
вили. Правда, мушу зазначити,
що ми на тому абсолютно
не настоювали; навпаки, коли
було до кордону, щоби нам
туди можна краще оперувати
власними силами.

Але в той час, коли наші
провадили боротьбу з до-
бровольцями, гетьманцями, ко-
ли нам що ухвиля загрозувало
антантаю, як ніхто виса-
джується в Одесі і їде на нас
з Румунії, коли нас наслідств
Дону і також загрозувало
Директорії розуміли, що коли Дирек-
торія оповістила перших землі

ДИТИНА НА ЛІТНИЦІ

Літню пору побийці батичи
виключувати для здоров'я і
дітей. Та не всі батичи
бачать, маюте для цього кий-
до, добрі і літні бодай кий-
тижні на рік побудати в горах,
над морем чи вагають десь по-
дальше від нездорового міс-
ця похоти. Така подорож
і дітями для матері є всім
шлях, лише не відпочинком, та
мати годіше на всьмі невіго-
ді, коли він дитину „випилює
на добре. Та на жаль, часто
і так не буває. Часта жмо-
ва похоти, як мати після не-
пороті з вакцій паркує.

Вакцій не мали добрих.
Попадали діти шийч час хору-
вати, та з жолудком було не-
пороті, та перестудувалися.
Замість відпочинку та прити-
ти сил, вони висохли ще біль-
ше.

Такі і подібні нарікання ча-
сто можна почути, але треба
признати, що дуже часто ви-
но цього само батьки.

Першою причиною буває
туди несправильність. Ось при-
клад з кількома дітьми іде на
вакції з клунками харчі. І
вже починають братися до тих
харчів зовсім всім до вагонів.
Ного то не дають воли в за-
мислі на переміну хліб з
хлібом, овочі, цукор, цукор-
кі, тісточки — потім на най-
ближчій стаціїють содову во-
ду, ковбаски і дати. Коли де
приходиться довше ждати на
стації, потім хану, дати тісточ-
ка або кий-теплі страви, а
потім, як вернутися до вагону, іде
намо. Чи вдова давала б яка
мати так дітям їсти? Таку мі-
шавину страй! Ні! Певно, що
ні! Виходить, що діти не пори-
вляють, а виходить, що діти
в пору. Чому підчас подорож-
і, на літніці має бути інше?
Причиною цього безпери-
одичного звичаю певно не є
голог, а скорше незнання! А чия
судити не краще поборитися чи-
ганими кийками, часописи,
якже на місці, на вакційях, за-
бавами, іграми та не переда-
вати дітям жолудків часто
і шкідливими стравами.

Коліж ми вже на місці, то
комуч не перекладає на полад-
ку при відвідуванні дітей?
А навпаки, на вакційях можемо
бачити дітей, як вично бігають
із наддажними скринками хлі-
ба, пом'яшеного м'ясом, з ко-
вбаски або морозцем. Коли
ж приїшла пора обідати, то
вже діточі жолудки повні вся-
ких солодощів і тоді мати їм
сиду накормити дитину зупою,
мелуною, лугуною, що дитина
протисне та борониться пе-
ред їдою.

А жолудкові нерви голо-
ви ніяких і перових дітей
реагують уже дуже пасадком
звичайності, воли, хліба та
потребується змороз, часу, щоби
приноровитися до тих нов-
их обставин. Та коли їм це
передаються жолудки, за-
мість щоби їх поладити
всмешку, їх чие побити
на травлення, а внаслідок на
жолудок більше проту, та са-
мособо дитина мусить хору-
вати на жолудок. І тоді чий-
вакцій приносив бже хісна

Як з їдженям, так і з
відпочинком. Діти ратуться
забави, шукають для себе ріж-
ких пригод і вряжін, тоді най-
радіше цілий день угаляти їм.
Купують цілий годинник.
Внаслідок, ходять до горах,
на травлення, а внаслідок на
жолудок більше проту, та са-
мособо дитина мусить хору-
вати на жолудок. І тоді чий-
вакцій приносив бже хісна

Степан Мусілюк.

НЕ НАРКАЙМО НА ДОЛО.

(Присвята Братови Остапові).
Не наркаймо на доло, мій Брате!
Одного батька нещасні сини,
А дола наша — нам треба її знати.
А дола лукава наша Вітчизна.

Тобі прийшло в ріднім краю жити
І дивитися очима на злидні усі;
Мені в чужині довелося тужити
І гадувати тільки рідний край у сні.

Пасивий ті, Брате, що можеш хоч чути
Шум річного потоку в рідних степів;
І я у чужині часами мій бути,
Щоб мій я позбувся тугливих думки.

Пасивий бунуй я тут на чужині.
Не бачивши буну і братніх сіл гірких,
Та думка тужна о рідній країні
Не дасть відпочину по трудах тяжких.

І док у неволі наш нарід не життя;
Пасивними бути не можемо ми;
Свою частку труда мій мусим зносити,
Док ми ще не вільні, України сини.

Бо боді рідний в неволі нещасній
Терпіть до часу лиш, док сонце зійде;
Як зійде сонце веселе і ясне,
Тоді і нам луч щастя воно принесе.

приписують собі; що вони
скинули гетьмана, що вони за-
водали їм міста, де стояли ми;
вони наслідстві всьому світо-
ві свої радію, що вони то зро-
били і тепер на Україні є со-
вітська російська влада. Ми не
ждали такого віроломства з
їхнього боку.

„Я повинен зазначити слід-
ково: колиб у нас не було бо-
ротьби з совітською Росією, а
я підкреслюю, що не боротьба
з совітською Росією, — а не
з місцевими большевиками, то
боротьба бачи, що для україн-
ського народу була б зовсім не-
вигідна. Але далше важко бо-
ротьба з совітською Росією,
яка послідає проти нас Китай-
ці, Лівійці. Для нас не дер-
жавна контр-революція та
імперіалізм...“

У своїй декларації про те,
що зробила Директорія, зва-
таю переділа свою перед-
конгресову роботу:

„Треба насамперед добре
паризити, що члени Директо-
рії не самі взяли собі владу, а
що їх вибрав Український На-
ціональний Союз, котрий скла-
дався з представників україн-
ських робітничих партій, по-
літичних і інших.“

1. Перше завдання, котре
дав Національний Союз Дирек-
торії (то є середині листопа-
да 1918 року), було скінчити
гетьманство, настановити єди-
німи генералами і нашими по-
місниками, та його правитель-
ство і вернутися назад Україн-
ському Народному Республіку.

2. Подкисати справу геть-
манських старостів і партію.
3. Розв'язати та змилити
позички карі, отримати, що

(Пальце буває).

(8 КОЖДИ УКРАЇНСЬКИЙ ХА-
П ПОВІННА НАХОДИТИСЯ
ТА ЧАСОПИС „СВОВОДА“)

де
спо-
но-
ере-
би-
ро-
Око

Аб-
бу-
кого
Дил-
Сул,
и
ву-
яд
же
хоть
рах-
хот
них
IX
же
пу-
дво-
и I
тау.
и
ста-
вдае
ве-
ан-
ни-
ито

—
0-
08

ка-
пу-
ра-
на-
тия
Н.
па-
20
она
хот
и
тв-
за
ру-
до-
Най
ом-
го-
го-
и-
ли-
р-
сис-
БА-
жон-
ль,
ри-
Н.
по-
рок-
сек
из
У-
фал.

оре

г

096,
шма
цу-
емо
ния,

нат:
и
и те
шо-
ит
ств-
und

